

O přízeň klisen divokých koní v milovické rezervaci poprvé bojují dva hřebci

27.5.2025 - | Česka-krajina

Atraktivní souboje hřebců divokých koní o klisny mohou v současné době vidět návštěvníci milovické rezervace velkých kopytníků. Po dokončení rezervace v roce 2021 je její plocha pro dva harémy dostatečně rozlehlá a také množství klisen je větší, než by zvládl v rámci jednoho stáda udržet pohromadě jeden hřebec.

„Menší harémy je hřebec schopen lépe ‚kontrolovat‘, tedy udržovat je pohromadě a ubránit proti případným vetřelcům. Z minulých let navíc máme zkušenost, že velké harémy měly tendenci se rozpadat na menší stádečka, a hřebec nebyl příliš motivován klisny více korigovat a udržovat pohromadě. Což příliš neodpovídá přirozeným podmínkám,“ vysvětluje etoložka Kateřina Šandlová z Jihočeské univerzity.

Ke klisnám se připojili hřebci Niall a Anchor Kookaburra, kteří vyrostli ve fungujících harémech a mají tedy „řádné“ stádní vychování. Potom strávili několik let v hřebcích skupinách, které odpovídají bakalářským skupinám, které se přirozeně vyskytují v přírodě, a byli proto zvyklí na pobyt s dalšími hřebci a jejich vzájemné půtky a souboje. „Ty vypadají sice poměrně drsně, obzvlášť když při nich hřebci řičí. Ale díky zmíněné ‚výchově‘ ve stádě ale koně velmi dobře vědí jakou mají sílu. A kromě povrchových šrámů jsme za celou dobu fungování hřebcích skupin nezaznamenali jiná, vážnější poranění,“ doplňuje Kateřina Šandlová.

Milovické rezervace se tak ještě více přiblížila k podmínkám obvyklým v přírodě. „Zásadní je za mě krok přirozeným směrem. Dáváme hřebcům a klisnám možnost volby, která je u stád v lidské péči prakticky zcela opominutá, a to zvolit si reprodukčního partnera,“ navázala etoložka Martina Komárková z České zemědělské univerzity.

Rozdělení harémů proběhlo velmi rychle a hladce. „Když se hřebci poprvé setkali se stádem klisen, zhruba během hodiny o něco mladší hřebec Niall odvedl 18 klisen a zkušený plemeník Anchor Kookaburra pro sebe získal klisen 7,“ popsala Kateřina Šandlová dělení klisen do dvou stád. Situace v prvních dnech se přitom vyvíjela velmi dynamicky. „Další den ráno měl Niall pouze tři klisny a zbývající se podařilo získat jeho konkurentovi. Na konci dne si oba hřebci rozdělily klisny zhruba půl na půl,“ popsal vývoj v rezervaci Dalibor Dostál, ředitel ochranné společnosti Česká krajina, která milovickou rezervaci založila v roce 2015 ve spolupráci s vědci.

S výjimkou krátkých soubojů o klisny je v rezervaci klid. „Oba hřebci jsou v pořádku, bez viditelných zranění. A přestože se poklidně popásají, své harémy si bedlivě střeží, přesně tak, jako u volně žijících stád. Klisny se zdají s novým pořádkem celkem spokojené a již probíhaly první pokusy o namlouvání, i když pro hřebce poněkud bolestivé,“ popsala Kateřina Šandlová.

Vývoj budou vědci dál sledovat. „Zejména úspěšnost reprodukce v obou harémech a jejich stabilitu. Tedy zda a jak budou klisny mezi hřebci putovat. A jak si své harémy budou hřebci bránit, Ať už udržováním vzdálenosti, rozdělením rezervace na dva domovské okrsky nebo například zaháněním klisen od soka,“ zmínila Martina Komárková.

Vytvoření dvou harémů a jejich pohyb v různých částech rezervace by měl příznivě ovlivnit i biologickou rozmanitost v rezervaci. „Kompaktnější skupiny, které se snaží hřebci držet pohromadě, odpovídají podmínkám, které se přirozeně vyskytují v přírodě,“ uzavřel Dalibor Dostál.

Ochranářská společnost Česká krajina na projektech spojených s ochranou přírody spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, Botanické zahrady hlavního města Prahy, Zoo Liberec, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Na podporu projektů ochrany přírody může veřejnost přispět prostřednictvím portálu pomahamekrajine.cz.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporuje Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV 21, Záchrana a obnova krajiny, dále společnosti Nadace PPF, Nadace Kooperativa, Nadace Qminers, Nadace Benetheo, E.ON, JRD, Nadace O, Nadační fond rodiny Malých, Accace, Nadace Tipsport, ČEPS, Carborundum Electrite, Amanita Design, Linde, Semix, ProfiG2, Bird & Bird, Hornbach, Printwell, Delta Light Czech, LaNiche, Projan Service, Bříza & Trubač, advokátní kancelář, Vertue, Beire, Pro živou zahradu, JK Jitka Kudláčková, Nadace ČEZ, Megabooks CZ, Net4Gas, Pivovar Zubr, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Abrasiv, Hotelová škola Poděbrady, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International school ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost.

<https://www.ceska-krajina.cz/4951/o-prizen-klisen-divokych-koni-v-milovicke-rezervaci-poprve-bojuji-dva-hrebci>